

העותרות

1. קו לעובד
 2. האגודה לזכויות האזרח בישראל
 3. רופאים לזכויות אדם
- כולם באמצעות ב"כ עו"ד מיכל תג'ר מעמותת קו לעובד
באמצעות ב"כ רוני פלי ו/או עביר ג'ובראן
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רח' נחלת בנימין 75, תל-אביב 6515417
טל: 03-5608185, 054-4502944; פקס: 03-5608165
דוא"ל: roni@acri.org.il; Michal.tadger@kavlaoved.org.il

נגד

1. שר הבריאות
 2. שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
 3. שר הפנים
 4. שרת הבינוי והשיכון
 5. שר הביטחון
- באמצעות פרקליטות המדינה,
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל: 02-6466590; פקס: 02-6467011
6. התאחדות בוני הארץ
 7. התאחדות התעשיינים בישראל
- באמצעות ב"כ משד' רוטשילד 45 (בית ציון) ת"א, 65784
טל: 03-7137000; פקס: 03-7137001
8. התאחדות חקלאי ישראל
- ע"י ב"כ עו"ד יגאל דנינו ו/או שרית בר
רח' כורי 2 (מגדל הנביאים קומה 8) חיפה
טל: 04-6359146; פקס: 04-6043539

המשיבים

הודעה מעדכנת מטעם המשיבים 5-1

1. לקראת הדיון הקבוע בעתירה שבכותרת ביום 3.8.20, ובכפוף לבקשה שהוגשה בעניין זה, יתכבדו המשיבים 5-1 (להלן גם: **משיבי המדינה**) להגיש הודעה מעדכנת תמציתית, על מנת לעדכן את בית המשפט הנכבד והצדדים להליך בהתפתחויות עדכניות הנוגעות לעתירה דנן.
2. כזכור, עניינה של העתירה בבקשת העותרות כי בית המשפט הנכבד יוציא מלפניו צו על-תנאי המופנה למשיבים והמורה להם לבוא וליתן טעם "מדוע לא יעשו שימוש בסמכויותיהם ויפעלו לאלתר להבטחת בריאותם וכבודם של העובדים הפלסטינים המועסקים בהיתר בישראל, אשר הורו להם, כתנאי להמשך העסקתם בהיתר בתקופת מגפת הקורונה, להישאר וללון בישראל", תוך שהתבקשה שורת סעדים לעניין זה.
3. ביום 5.5.20 הוגשה תגובה מקדמית מטעם משיבי המדינה לעתירה, במסגרתה עדכנו על אודות שינויים משמעותיים שחלו בתשתית העובדתית והנורמטיבית הנוגעת להסדרת חובה על מעסיקים של עובדים פלסטינים בישראל להעמיד לעובדים ביטוח רפואי ולדאוג

להם לתנאי לינה הולמים מותאמים למשך כל התקופה בה ישו בישראל, תוך שנטען כי אלה מיייתרים למעשה את העתירה ואת הסעדים העיקריים שהתבקשו במסגרתה.

בתוך כך, השינוי במישור הנורמטיבי חל עם אישור הממשלה את תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (ביטוח רפואי ומגורים הולמים לעובדים מהאזור), התש"ף-2020 (להלן: **תקש"ח**), וכן את טיוטת הצעת חוק עובדים זרים (תיקון מס') (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (להלן: **הצעת החוק**). נוסף לכך, אשר לסעד החמישי שהתבקש בעתירה, המתייחס להתניית היתר לינה לעובד פלסטיני בהתחייבות המעסיק בעיכוב תעודת זיהוי והחזקתה – הבהירו משיבי המדינה כי דובר בשגגה.

לפירוט והרחבה, ראו את כלל האמור בתגובה מיום 5.5.20, ואת הצרופות לה.

4. בהקשר זה נציין כי במכתב מטעם משיבי המדינה מיום 28.6.20 צוין כי "על הוראות התקש"ח, שאושרו לאחר הגשת העתירה דנו, ניתן להשיג בדרכים המקובלות, **לאחר מיצוי הליכים מתאים** במישרין מול משרדי הממשלה הנוגעים בדבר; וממילא טענות הנוגעות להסדר שבהצעת החוק ניתן להעלות במסגרת הליכי החקיקה, ככל שאכן יוחלט להפוך את התקנות להוראת קבע או הוראת שעה בחקיקה ראשית", והדברים עודם נכונים.

5. בנקודת הזמן הנוכחית, נוסף כי ההתפתחויות הדינמיות הנוגעות להתפשטות נגיף הקורונה בישראל ובאזור יהודה ושומרון הובילו למספר שינויים נוספים במישור העובדתי, הכול כמפורט להלן.

כפי שצוין בהודעה מעדכנת מטעם העותרות מיום 14.7.20, במסגרת שיח בין הצדדים נמסר מענה מטעם משיבי המדינה מיום 28.6.20, בו צוין כי "הגם שבמסגרת ההקלות שננקטו הותרה כניסה יומית של עובדים פלסטינאים החל מסוף חודש מאי, הרי שבימים האחרונים התבצעה הערכת מצב מחודשת, לנוכח החמרת נתוני התחלואה, וסוכם כי עובדים שלהם היתר לינה יוכלו להיכנס לישראל החל מהיום, 28.6.20, למשך שלושה שבועות (זאת, תוך החרגת עובדים באזור התעשייה עטרות)".

בנקודת הזמן הנוכחית נעדכן, כי בימים אלה מגובש מתווה עדכני בעניין זה, ונראה כי עובדים פלסטינים שלהם היתר תעסוקה אשר יצאו מישראל לאור חופשת חג הקורבן, יוכלו – לפי המתווה המסתמן – לשוב אליה החל ביום 4.8.20, כאשר חזרתם לישראל תהיה תוך קביעת הגבלות ביחס לאפשרות לחזור לאזור יהודה ושומרון בהמשך תקופת התעסוקה שתיקבע, אלא בהתקיים טעמים הומניטריים ובהתאם לשיקול דעת המתפ"ש.

6. במישור החקיקה נזכיר כי התקש"ח נכנסו לתוקף ביום 5.5.20, ומכאן שתוקפן עתיד לפקוע ביום 5.8.20. נעדכן, כי ביום 3.8.20 צפויה הצעת החוק לידון במליאת הכנסת בקריאה ראשונה.

7. במישור חובת המעסיקים להעמיד ביטוח רפואי מתאים לעובדים הפלסטינים אשר שוהים בישראל בהיתרי לינה, יצוין, כי ביום 22.7.20 הועברה לב"כ משיבי המדינה פנייה נוספת מטעם העותרות, ובה התייחסות לעניין זה; למען הסדר הטוב, הפנייה האמורה מצורפת לתגובה זו כנספח מש/1. בהקשר זה נעדכן כי הטענות נבדקו ומתקיים שיח ושיתוף פעולה, בין היתר, בין משרד הבריאות, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, חברת הביטוח "מנורה מבטחים" וקופת החולים "לאומית", לגיבוש הסדר שיאפשר למעסיקים להמשיך ולהעמיד ביטוח רפואי לעובדים.

8. במישור האכיפה והפיקוח של קיום חובות המעסיקים לפי התקש"ח – ועם פקיעתן הצפויה של אלה, ובמידה ויוחלט לאשר את הצעת החוק, עם השלמת החקיקה:

נוכיר, כפי שצוין בתגובה המקדמית מטעם משיבי המדינה, כי במסגרת התקש"ח נקבע כי לשם פיקוח על קיום הוראותיהן, יוסמכו גם פקחים ממשרדי הבינוי והשיכון, החקלאות ופיתוח הכפר והכלכלה והתעשייה. סמכויות הפיקוח המוקנות למפקחים אלה הן בנוסף לסמכויות הפיקוח שניתנות על פי הוראות החוק למפקחי רשות האוכלוסין וההגירה ולמפקחי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. בהצעת החוק מוצע לחוקק בחקיקה ראשית שתחיל, בהוראת שעה, את אותו ההסדר.

בהקשר זה נעדכן, כי לפי הנמסר, עבודת המטה הנוגעת למדיניות האכיפה מצויה בשלבי גיבוש.

כן נעדכן, כי המשרדים השונים פועלים גם להקצאת משאבים לצורך העניין. כך, משרד החקלאות ופיתוח הכפר מוסיף להקצות שישה פקחים; משרד הבינוי והשיכון הקצה בתחילה פקח אחד, ובאחרונה הוחלט כי יפעלו מטעמו שני פקחים נוספים; ומשרד הכלכלה והתעשייה מוסיף להקצות שני פקחים. בהקשר זה יוער כי תמונה זאת צריכה להיבחן בשים לב למצבת המשאבים ולעומס המשימות, בפרט בשים לב להתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה.

עוד נעדכן, כי התקיימו הדרכות לפקחים השונים על-ידי רשות האוכלוסין וההגירה ועל ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, והדרכות נוספות יוסיפו להתקיים במידת הצורך.

הנה כי כן, בשלב זה, נושא הפיקוח והאכיפה עודנו מצוי בשיח פנים-ממשלתי.

בנוסף לכך, הממונה על זכויות עובדים זרים פרסמה זכותון בעברית ובערבית המפרט את זכויות העובדים הנובעות מהתקש"ח ובו פרטי התקשרות לצורך פניות בנושאים אלו, והמשרדים השונים פרסמו באתריהם הודעות מתאימות למעסיקים ולעובדים עם הפנייה לזכותוננים הללו (העתק הזכותון מצורף להודעה זו כנספח מש/2).

עוד במישור האכיפה, יעדכנו המשיבים, כי נכון לעת הזו ישנם הליכים תלויים ועומדים בקשר עם חשדות להפרות של הוראות תקנות שעת החירום ביחס למגורי עובדים פלסטינים. כך, מתנהל במקרה פרטני תיק חקירה פלילי במינהל אכיפה וזרים ברשות האוכלוסין וההגירה, ובמינהל עובדים זרים של הרשות מתנהל במקרה פרטני הליך אכיפה מינהלית לפי סעיף 1טו לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 נגד מעסיק עובדים פלסטינים בענף התעשייה.

9. העובדות האמורות בהודעה, הנוגעות למשרד החקלאות ופיתוח הכפר, נתמכות בתצהירו של מר ערן שביט, המשמש כיועץ מקצועי וכלכלי למנכ"ל המשרד.

העובדות האמורות בסעיף 8 להודעה, בפסקאות 5 ו-8, הנוגעות לרשות האוכלוסין וההגירה, נתמכות בתצהירו של מר שמעון זיגוג, ראש אגף אכיפת מעסיקים במינהל אכיפה וזרים ברשות (יועץ לפי הנמסר, נוסח האמור בתצהיר לעניין מספרי הסעיף והפסקאות אינו נכון, והכוונה היא כאמור מעלה).

העובדות האמורות בהודעה, אשר נוגעות למשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, תיתמכנה בתצהירו של מר מאיר דוד, מנהל אגף בכיר אכיפה מנהלית ועיצומים כספיים במשרד – אשר קרא הודעה זו ואישר את האמור, ואולם מסיבות לוגיסטיות, לא ניתן היה להחתימו על תצהיר עובר להגשתה.

העובדות האמורות בהודעה, אשר נוגעות למשרד הבינוי והשיכון, תיתמכנה בתצהירו של מר נתנאל לפידות, מנהל אגף בכיר תכנון אסטרטגי ומדיניות במשרד – אשר קרא הודעה זו ואישר את האמור, ואולם מסיבות לוגיסטיות, לא ניתן היה להחתימו על תצהיר עובר להגשתה.

העובדות האמורות בהודעה, אשר נוגעות למשרד הכלכלה והתעשייה, תיתמכנה בתצהירו של מר עמיחי גרינוולד, מנהל אגף תעשיות יסוד במשרד – אשר קרא הודעה זו ואישר את האמור, ואולם מסיבות לוגיסטיות, לא ניתן היה להחתימו על תצהיר עובר להגשתה.

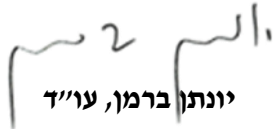
העובדות האמורות בהודעה אשר נוגעות למתפ"ש תיתמכנה בתצהירה של סא"ל מורן חדד, רע"ן כלכלה במתפ"ש – אשר קראה הודעה זו ואישרה את האמור, ואולם מסיבות לוגיסטיות לא ניתן היה להחתימו על תצהיר עובר להגשתה.

העובדות האמורות בהודעה, אשר נוגעות לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון תיתמכנה בתצהירו של מר אבי עובדיה, מנהל מחלקת ביטוח בריאות ברשות – אשר קרא הודעה זו ואישר את האמור, ואולם מסיבות לוגיסטיות, לא ניתן היה להחתימו על תצהיר עובר להגשתה.

אשר על כן יבקשו המשיבים להגיש את התצהירים שטרם הועברו בהקדם, כאשר יהיה זה אפשרי מבחינה לוגיסטית.

היום, י"ב באב התש"ף

2 באוגוסט 2020



יונתן ברמן, עו"ד
סגן בכיר במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה



מיכל דניאלי, עו"ד
עוזרת ראשית במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה